



MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-15 ta' Gunju, 2004

Citazzjoni Numru. 2583/2000/1

Mario *sive* Maurice Kent

Versus

Bezzina Ship Repair Yard Limited

F'din il-kawża l-attur qiegħed ifittex għad-danni talli korra waqt ix-xogħol.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi l-attur huwa impjegat bħala *fitter* mas-soċjetà konvenuta. Fid-29 ta' Settembru 1998, għal xi l-10.00 *a.m.*, waqt li, imqabbdin mill-konvenuta, l-attur u ħaddiem ieħor kienu qegħdin iġorru *gypsy* tal-ħadid fuq il-*yacht "Moon Maiden II"*, sieq l-attur inqabdet fi planka tal-*gangway* u hu weġġa' taħt il-piż tal-*gypsy*. B'konsegwenza ta' dan l-incident l-attur ġarrab diżabilità permanenti.

Billi qiegħed igħid illi l-incident seħħ bi ħtija tal-konvenuta, iżda għalxejn sejħilha, ukoll b'ittra ufficjali tat-2 ta' Settembru 1999, sabiex tersaq għal-likwidazzjoni u l-ħlas

tad-danni, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti:

1. tgħid illi s-soċjetà konvenuta taħti għall-incident;
2. tillikwida d-danni li ġarrab l-attur; u
3. tikkundanna lill-konvenuta tħallas id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejjeż, fosthom dawk ta' l-ittra ufficjali tat-2 ta' Settembru 1999.

Is-soċjetà konvenuta ressqet l-eċċezzjoni illi ma taħtix għall-incident għax ma kien hemm ebda nuqqas min-naħa tagħha.

L-incident seħħ hekk:

L-attur u ħaddiem ieħor kellhom iniżżlu oġġett tqil, imsejjaħ *gypsy*¹ minn fuq *yacht* għall-art. Biex għamlu hekk daħħlu kanna f'nofs dan il-*gypsy* u refgħu tarf tal-kanna kull wieħed. Billi l-oġġett huwa tqil, il-kanna kellhom iżommuha b'idejhom it-tnejn u, biex ikunu jistgħu jagħmlu hekk, wieħed minnhom, l-attur, kellu jimxi b'lura.

Biex jinżlu mill-*yacht* kellhom igħaddu minn fuq *gangway*, u l-attur dejjem kien miexi b'lura. Din il-*gangway*, biex ma ssirilhiex ħsara, kienet titgħatta b'biċċa jew biċċiet ta' *plywood* jew *hardboard*. Gara illi bejn biċċa u oħra tal-*plywood* jew *hardboard* kien hemm spazju u sieq l-attur inqabad fix-xaqq. Tfixkel u ħa skoss, u bl-iskoss ċarrat il-muskolu ta' spalltu.

Għalkemm ingħata terapija, ma fieqx għal kollox, u l-partijiet jaqblu illi illum għandu debilità permanenti ta' għaxra fil-mija (10%)².

Fil-fehma tal-qorti l-incident seħħ għax flok il-*gangway* tħalliet kif normalment tkun biex nies igħaddu fuqha, waqt li jkun jkunu jsiru x-xogħlijiet kienet titgħatta bi *plywood* jew *hardboard*. Is-soċjetà konvenuta kienet adottat din il-prattika fuq talba tas-sid tal-*yacht* biex il-*gangway* ma tinbaraxx u ma ssirilhiex ħsara. Għalkemm din il-prattika kienet tħares il-*gangway* mill-ħsara, kienet toħloq perikolu għal min igħaddi minn fuqha għax, jekk il-biċċiet ta' *plywood* jew *hardboard* ma jkunux imissu sew ma' xulxin, jew ma jkunux marbuta sew b'mod li ma jiċċaqalqux, kien jinħoloq xaqq bejniethom, bħal ma jidher fuq ir-ritratt dok.

¹ *Gypsy* huwa dak l-o[gett li jidher fir-ritratt dok. MK1, fol. 21.

² Ara l-verbali tas-seduti tat-12 ta' Di`embru 2002, fol. 49, u tat-18 ta' Frar 2003, fol. 94.

MK2³, u seta' jigrì li sieq min igħaddi minn fuq il-*gangway* tinqabad fix-xaqq, bħal ma ġralu l-attur. Il-perikolu jkun akbar jekk, bħall-attur, min igħaddi fuq il-*gangway* ikun mgħobbi u jkollu jimxi b'lura biex jaqsam il-piż ma' ħaddieħor u jgorr b'idejh it-tnejn.

Meta ħolqot din il-prattika li tgħatti l-*gangway* il-konvenuta ħolqot perikolu u għalhekk naqset mid-dmir tagħha lejn l-impjegati tagħha li tipprovdilhom ambjent tax-xogħol fejn jistgħu jaħdmu bla periklu.

Fil-fehma tal-qorti, għalhekk, il-konvenuta taħti għall-incident.

Ngħaddu issa għal-likwidazzjoni tad-danni.

L-attur kellu wieħed u ħamsin (51) sena meta korra, u għalhekk *multiplier* ta' għaxar (10) snin ikun wieħed xieraq. Il-qorti ma taqbilx mas-sottomissjoni tal-konvenuta illi l-ogħla età sa meta jingħata kumpens għal telf ta' qligħ għandha tkun ħamsa u ħamsin (55) sena, li ma taqbel xejn ma' dak *quod plerumque accidit* għax il-bičča l-kbira tal-ħaddiema ma jirtirawx mix-xogħol ta' ħamsa u ħamsin sena.

Fl-aħħar sena qabel korra l-attur kellu dñul ta' ftit anqas minn ħamest elef u erba' mitt lira (Lm5,400) u għalhekk, biex tagħmel tajjeb għaž-żjidiet li jingħataw, il-qorti sejra timxi fuq dñul medju ta' sitt elef lira (Lm6,000) fis-sena. Il-*lucrum cessans* fuq għaxar snin, meta tqis debilità ta' għaxra fil-mija (10%), jiġi sitt elef lira (Lm6,000).

L-attur sejjer jieħu bil-quddiem id-dñul ta' għaxar snin, li iżda għa għaddew aktar minn nofshom u għalhekk, effettivament, dak li tilef għax sejjer jieħu b'lura aktar milli jpatti għal dak li sejjer jikseb għax jitħallas bil-quddiem. Għalhekk il-qorti hija tal-fehma illi, fiċ-ċirkostanzi, ma għandu jsir ebda tnaqqis, b'dan, iżda, illi l-imagħax jibda jgħaddi millum.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċħad l-eċċezzjoni tal-konvenuta, u tgħid illi l-incident seħħ bi ħtija tagħha, tillikwida d-danni fis-somma ta' sitt elef lira (Lm6,000), u tikkundanna lill-konvenuta tħallas lill-attur id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejjeż kollha tal-kawża.

³ Fol. 21.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----